

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 13.01.1983, sp. zn. 4 Tz 108/82, ECLI:CZ:NS:1983:4.TZ.108.1982.1

Číslo: 15/1984

Právní věta: Predpisy o protipožiarnej ochrane (vyhláška ministra vnútra č. 169/1955 Ú. v. v znení neskorších predpisov o zabezpečení a organizácii požiarnej ochrany) platia aj pre hospodársku činnosť spoločenských organizácií, teda aj telovýchovných jednôt. V rozsahu stanovenom príslušnými vnútornými predpismi telovýchovnej jednoty (stanovami, organizačnými poriadkami ap.) zodpovedá za zabezpečenie protipožiarnej ochrany majetku jednoty aj jej predseda.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 13.01.1983

Spisová značka: 4 Tz 108/82

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Obecné ohrožení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 180
§ 223 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 15/1984 sb. rozh.

Predpisy o protipožiarnej ochrane (vyhláška ministra vnútra č. 169/1955 Ú. v. v znení neskorších predpisov o zabezpečení a organizácii požiarnej ochrany) platia aj pre hospodársku činnosť spoločenských organizácií, teda aj telovýchovných jednôt.

V rozsahu stanovenom príslušnými vnútornými predpismi telovýchovnej jednoty (stanovami, organizačnými poriadkami ap.) zodpovedá za zabezpečenie protipožiarnej ochrany majetku jednoty aj jej predseda.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR z 13. 1. 1983 sp. zn. [4 Tz 108/82.](#))

Na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, Najvyšší súd SSR zrušil uznesenie okresného prokurátora v Lučenci z 20. júla 1982 sp. zn. Pv 42/81 a okresnému prokurátorovi prikázal, aby vec znovu prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Vyšetrovateľ VB Okresnej správy ZNB, Oddelenie vyšetrovania VB trestne stíhal Š. S. za trestný čin všeobecného ohrozenia podľa § 180 odst. 1, 2 písm. b), odst. 3 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že ako predseda TJ Kovomier vo Filakove v rozpore so zákonnými predpismi o organizácii požiarnej ochrany sa nestaral o protipožiarne opatrenia, najmä nezabezpečil stály dozor v miestach, kde mohlo dôjsť k vzniku požiaru a nezabezpečil, aby sa po skončení športovej činnosti v kolkárni TJ a ďalších miestnostiach TJ, kde sa kúrilo v kachliach na tuhé palivo, kachle vyčistili a žeravé uhlie sa vynieslo von. Rovnako nezabezpečil požiarnu bezpečnosť v čase pracovného voľna. V dôsledku zanedbania týchto povinností došlo 13. januára 1981 k požiaru v priestoroch kolkárne TJ od chybných kachlí a vznikla škoda 450 000 Kčs.

Okresný prokurátor v Lučenci uznesením sp. zn. Pv 42/81 z 20. júla 1982 trestné stíhanie proti Š. S. zastavil podľa § 172 odst. 1 písm. c) Tr. por. preto, že sa nepreukázalo, že skutok spáchal obvinený Š. S. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 10. augusta 1982.

Proti tomuto uzneseniu podal v lehote stanovenej v § 272 Tr. por. sťažnosť pre porušenie zákona generálny prokurátor SSR. Uviedol, že okresný prokurátor nezistoval, komu patrila budova, v ktorej sa nachádzal objekt kolkárne TJ a kto je užívateľom tohto objektu. Sťažovateľ upozornil i na ďalšie okolnosti, na ktoré sa vyšetrovanie nezameralo. Nezistovalo sa, kto zodpovedal za nedostatky pri inštalovaní starých kachiel a prečo nebol v organizácii TJ zriadený orgán preventívnej požiarnej ochrany. Ďalej sa nezistovalo, v akom rozsahu a kto zodpovedá za to, že rekonštrukčné práce na objekte sa nekolaudovali a nežiadalo sa užívacie povolenie aj od orgánov požiarnej inšpekcie. Napokon bolo treba zisťovať, kto zodpovedal za to, že staré kachle na pevné palivo zn. DVB neboli včas vymenené.

Najvyšší súd SSR preskúmal podľa § 267 odst. 1 Tr. por. správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že zákon bol porušený.

Zo znaleckých posudkov Ing. J. P. a H. F., ako aj z odborného posudku OIPO jednoznačne vyplýva, že príčinou vzniku požiaru v kolkárni TJ - Kovomier bolo, že sa kúrilo v starých, už nevyhovujúcich kachliach, ktoré navyše neboli správne inštalované a vykurovalo sa v nich bez dozoru. Chybné kachle sa nevymenili, hoci vedľa nich boli už nové kachle, pripravené na výmenu.

Z obsahu trestného spisu vyplýva, že okresný prokurátor v Lučenci pôvodne podal obžalobu na L. K., dôchodcu, a J. M., kuriča OPMP v Lučenci, pretože L. K. ako predseda kolkárskeho oddielu TJ Kovomier Filakovo nezabezpečil výmenu poškodených kachiel, hoci v decembri 1980 boli dovezené a vedľa starých kachiel uložené nové kachle; spoliehal sa iba na ústny príkaz, ktorý dal J. M., aby kachle vymenil. J. M. ako kurič nerešpektoval príkaz L. K., aby vymenil kachle, ale naďalej v nich kúrilo, čím sa stalo, že 13. januára 1981, keď odišiel z budovy kolkárne a kachle nechal bez dozoru, kachle sa rozpálili, od nich sa rozpálila aj azbestová platňa, následkom čoho došlo k požiaru, ktorý sa rozšíril na celý objekt. Požiar spôsobil škodu na stávači kolkov vo výške 165 000 Kčs a na budove kolkárne 183 417,80 Kčs.

Okresný súd po predbežnom prejednaní obžaloby uznesením z 15. júla 1981 podľa § 188 odst. 1 písm. f) Tr. por. vrátil vec okresnému prokurátorovi na došetrenie preto, že podľa smerníc ÚV ČSZTV obvinení L. K. a Š. M. nezodpovedali za bezpečnosť objektu. Obvinený L. K. zastupoval organizáciu TJ iba navonok v styku s inými zložkami a takisto Š. M. nebol povinný zabezpečovať výmenu kachiel. V zmysle uvedených smerníc zodpovednosť za hospodárenie, výstavbu, údržbu a správu zariadení mal hospodár.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 12. augusta 1981 sťažnosť okresného prokurátora proti uzneseniu okresného súdu podľa § 148 odst. 1 písm. c) Tr. por. zamietol.

Po vrátení veci na došetrenie okresný prokurátor dal príkaz vyšetrovateľovi ZNB v Lučenci vykonať úkony v zmysle inštrukcií uvedených v uznesení okresného a krajského súdu. Po vykonaní ďalších dôkazov vyšetrovateľ VB uznesením z 10. decembra 1981 trestné stíhanie proti obvineným L. K. a Š. M. zastavil a podľa § 163 odst. 1 Tr. por. stíhal za trestný čin všeobecného ohrozenia podľa § 180 odst. 1, 2 písm. b), odst. 3 písm. a) Tr. zák. obvineného Š. S., predsedu TJ Kovomier Filakovo.

Okresný prokurátor podal na obvineného Š. S. obžalobu pre trestný čin podľa § 180 odst. 1, 2 písm. b), odst. 3 písm. a) Tr. zák.

Okresný súd v Lučenci uznesením zo 4. februára 1982 sp. zn. 2 T 21/82 zastavil podľa § 188 odst. 1 písm. d) Tr. por. z dôvodov § 172 odst. 1 písm. c) Tr. por. trestné stíhanie obvineného Š. S. preto, že Š. S. vo svojej funkcii predsedu, ktorú vykonával v TJ v zmysle smerníc ÚV ČSZTV z 22. januára 1980 nebol zodpovedný za objekty pri protipožiarnej ochrane. Túto zodpovednosť mal hospodár TJ.

Na základe sťažnosti okresného prokurátora Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 10. marca 1982 sp. zn. 5 To 57/82 zrušil podľa § 149 odst. 2 Tr. por. uznesenie okresného súdu a vec vrátil okresnému prokurátorovi na došetrenie preto, že nebola zisťovaná základná okolnosť, komu patrila budova, v ktorej sa nachádzal objekt kolkárne TJ, resp. kto je užívateľom uvedeného objektu. Od zistenia tejto skutočnosti závisí aj záver, kto bol povinný vykonať opatrenia na zabezpečenie požiarnej bezpečnosti v objekte a kto mal aj ďalšie povinnosti spojené so zabezpečením požiarnej ochrany po vecnej a osobnej stránke. K tomu sa mal vyjadriť OV ČSZTV. Ďalej krajský súd vyslovil požiadavku zistiť, s kým mala uzatvorený pracovný pomer A. M., ktorú ako kurič zastupoval jej manžel Š. M. a kto jej platil za prácu.

Okresný prokurátor zastavil trestné stíhanie proti obvinenému Š. S. bez toho, aby náležite zabezpečil vykonanie dôkazov v zmysle rozhodnutia krajského súdu a aby vykonal aj ďalšie dôkazy na objasnenie prípadu.

V novom konaní bolo vyžiadané potvrdenie z Mestského národného výboru v Lučenci, v ktorom sa uvádza, že budova kolkárne v areáli TJ je v užívaní TJ Kovomier Filakovo. Z tohto potvrdenia sa nedá zistiť, kedy a kým bol objekt kolkárne daný do užívania TJ Kovomier Filakovo, kto bol pri preberaní tohto objektu prítomný a v akom stave sa tento objekt v tom čase nachádzal.

Z odborného požiarneho posudku OIPO vyplýva, že na objekte sa vykonala rekonštrukcia a prístavba sociálnej budovy. Tieto práce sa nekolaudovali a inšpekcia požiarnej ochrany nevydala na ne užívacie povolenie. Objekt bol nedostatočne vybavený hasiacimi prístrojmi a v organizácii TJ nebol zriadený orgán preventívnej požiarnej ochrany. Upozorňuje sa aj na ďalšie nedostatky, ktoré spočívali v nesprávnej inštalácii vykurovacieho telesa na pevné palivo DVB. Toto teleso nebolo v dobrom technickom stave, čo bolo príčinou požiaru, ako to potvrdili aj príbratí znalci Ing. J. P. a H. F. Okresný prokurátor bol preto povinný zistiť, kto bol zodpovedný za nedostatky pri inštalácii starých kachiel, za nedostatočne vykonanú ochranu stien azbestovými doskami a za umiestnenie kachiel do blízkosti dreveného pultu. Kto bol zodpovedný za to, že objekt bol daný do užívania TJ Kovomier bez toho, aby bol riadne skolaudovaný a OIPO vydala naň užívacie povolenie. A kto bol ďalej zodpovedný za to, že objekt nebol vybavený hasiacimi prístrojmi a prečo v organizácii TJ nebol zriadený orgán preventívnej požiarnej ochrany. Napokon bolo treba zistiť, kto zodpovedá za to, že sa staré kachle na pevné palivo zn. DVB, ktoré boli už v nepoužiteľnom stave (prepálené) neprestali používať a nevymenili sa zavčas za nové a že sa neurobili ani ďalšie protipožiarne opatrenia.

Z výpovedí a vyjadrení obvineného je zrejmé, že vedel o chybách, ktoré boli na kachliach umiestnených v kolkárni. Na túto okolnosť, ako to vyplýva aj z vyjadrenia L. K., bol upozornený. Keď bol L. K. za ním a spýtoval sa, ako by mohli kúpiť nové kachle alebo staré opraviť, odpovedal, že „nijako“. S touto odpoveďou mal L. K. zoznámiť aj trenérku O., ktorá údajne zabezpečila kúpu

kachiel, ktoré potom učni priviezli do kolkárne. Vyšetrovateľ na túto okolnosť nevyočul O. ako svedkyňu.

Obvinený Š. S. pri výsluchu 24. februára 1981 uviedol, že L. K. bol za ním a požiadal ho o zabezpečenie nových kachiel, lebo staré kachle sú v zlom stave. Sám sa potom presvedčil, že keď sa v kachliach kúrilo, boli rozžeravené na pravej strane a bol z nich vypadaný šamot. Preto dal príkaz na zakúpenie nových kachiel. Zabezpečil aj požiarne opatrenia tak, že v kolkárni bolo namontovaných 6 kusov hasiacich prístrojov a športovci a funkcionári boli školení, ako sa s nimi zaobchádza. K otázke zabezpečenia kachiel sa obvinený vyjadril aj pri výsluchu 16. novembra 1981, keď uviedol, že vedel o poruchovom stave kachiel a preto dal príkaz vymeniť ich. O zabezpečení protipožiarnych opatrení sa obvinený vyjadruje aj v sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa VB ČVS: VV-12/81.

Z uvedeného je teda zrejmé, že obvinený Š. S. ako popredný funkcionár TJ Kovomier Lučenec si bol vedomý svojej zodpovednosti aj za protipožiarnu ochranu objektov patriacich TJ Kovomier. Túto ochranu, ako to vyplýva zo znaleckého posudku a posudku OIPO, zabezpečoval iba čiastočne a nedostatočne. Nekontroloval ani vykonanie svojich príkazov, najmä čo sa týka inštalovania nových kachiel za staré kachle, ktoré boli už nepoužívateľné. Jeho obhajoba, že bol iba čestným, neplateným funkcionárom TJ a že uplatňovanie vyhlášky ministra vnútra č. 169/1955 Ú. v. o zabezpečení a organizácii požiarnej ochrany sa na neho nevzťahuje, lebo táto sa vzťahuje iba na socialistické organizácie, závody a podniky, neobstojí. Je nesprávne vykladať takto zúžene citovanú vyhlášku.

Z § 2 vyhl. č. 169/1955 Ú. v. je zrejmé, že okrem závodov a podnikov sa táto vyhláška vzťahuje aj na iné organizácie, prevádzkárne, sklady, ústavy, úrady a iné zariadenia s výnimkou MNO, MV a banských závodov.

Takisto nesprávne si vykladá smernicu ÚV ČSZTV z 22. januára 1980 aj Okresný súd v Lučenci, na rozhodnutie ktorého sa odvoláva i okresný prokurátor v dôvodoch svojho uznesenia o zastavení trestného stíhania proti obvinenému Š. S. Úlohy, ktoré pre predsedu TJ vyplývajú z citovanej smernice, nijako nevyklúčujú povinnosť predsedu TJ ako vedúceho predstaviteľa tejto organizácie starať sa o činnosť TJ, vrátane zabezpečovania a kontrolovania plnenia úloh, ktoré sa týkajú aj správy TJ. Pravda, to nevyklúčuje, že za vzniknutý požiar v objekte TJ zodpovedajú aj ďalšie osoby, ktoré nezodpovedne vykonali inštaláciu starých kachiel, nevykonali okolo nich dostatočnú izoláciu a pod. Osobitnú zodpovednosť mal aj hospodár, ktorý podľa Smernice ÚV ČSZTV okrem iného zodpovedal aj za hospodárenie, výstavbu, údržbu a správu zariadenia TJ.